

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa [...] z dnia [...],

w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągnącego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 19 marca 2026 r.,

podejmuje zawieszone postępowanie.

UZASADNIENIE

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku pilotażowym z 23 listopada 2023 r. *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21 zobowiązał Państwo Polskie do przeprowadzenia stosownych zmiany legislacyjnych w terminie 12 miesięcy, usuwających wady procesowe, które skutkują naruszeniem przez Polskę art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Na te same uchybienia systemowe wskazał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 21 grudnia 2023 r., C 718/21.

W Rzeczypospolitej Polskiej sędziowie podlegają Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP). Sąd Najwyższy nie ma możliwości usunięcia wad procesowych, które prowadzą do naruszenia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i europejskiego prawa traktatowego (art. 267 TFUE), bowiem mają one charakter systemowy i wiążą się z procedurą nominowania sędziów. To rolą

ustawodawcy jest przeprowadzenie takich zmian legislacyjnych, by do naruszenia prawa nie dochodziło. Państwo ponosi odpowiedzialność za to, czy a jeśli tak to w jaki sposób zmienić prawo i doprowadzić do jego zgodności z traktatami i konwencją.

Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie zawiesił postępowanie, dając tym samym czas Państwu (tj. władzy ustawodawczej i wykonawczej) na podjęcie decyzji w tym zakresie i ewentualne wprowadzenie zmian. Mimo upływu długiego czasu, znacznie wykraczającego poza granice wyznaczone w wyroku pilotażowym, zmiany legislacyjne w tym obszarze nie nastąpiły. Z powszechnie dostępnych informacji wynika, że brak jest zgody politycznej na dokonanie jakichkolwiek zmian normatywnych w zakresie wyznaczonym w/w wyrokiem. Równocześnie Marszałek Sejmu rozpoczął procedurę wyboru przez Sejm sędziów – członków Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie przepisów, które stały się głównym powodem stwierdzenia nieprawidłowości przez trybunały. Zarazem wprowadzono mechanizm samoograniczenia się Sejmu, polegający na przyjęciu uchwały wyrażającej wolę uwzględnienia przy wykonywaniu wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa opinii sędziów.

W konsekwencji należy uznać, że ustały przesłanki dalszego zawieszenia postępowania, bowiem Rzeczpospolita Polska nie dokonując żadnych zmian normatywnych, ale korygując sam faktyczny sposób wykonywania ustawy, wyraziła wolę odnośnie do sposobu reakcji na zobowiązania wynikające z wyroku pilotażowego. Odpowiedzialność za skutki ewentualnego stwierdzenia, że ten sposób realizacji wyroku jest nieprawidłowy czy niewystarczający, ponosić będzie władza wykonawcza i ustawodawcza.

[r.g.]

